

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

GERMANY CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE, ENGINEERING AND
TECHNOLOGY**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY:
a collection scientific works of the International scientific conference –
Gamburg, Germany, 2025 Issue 6

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference « **INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY** ». Which took place in Gamburg, 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

**“GULLIVERNING SAYOHATLARI” ROMANIDA JONATAN SVIFT
FANTASTIKASINING REALISTIK NEGIZI**

Toshpo‘latov Zayniddin Ibodulla o‘g‘li

Termiz davlat pedagogika instituti o‘qituvchisi

Turdiyeva Asila Ravshan qizi

Aminova Shahlo Fozilovna

Ergasheva Dildora

Termiz davlat pedagogika instituti talabalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada Jonatan Sviftning mashhur asari “*Gulliverning sayohatlari*” tahlil qilinadi. Asarda fantastika elementlari orqali jamiyatning ijtimoiy, siyosiy va madaniy jihatlari tasvirlangan bo‘lsa-da, muallifning realizmga asoslangan yondashuvi ham yaqqol ko‘zga tashlanadi. Maqolada Gulliverning turli mamlakatlarga sayohatlari, har bir hududdagi ijtimoiy tuzilmalar va inson xatti-harakatlari realistik nuqtai nazardan o‘rganiladi. Shuningdek, fantastik hodisalar va obrazlar orqali Sviftning tanqidiy qarashlari va inson tabiatiga oid fikrlari yoritiladi. Maqolada fantastika va realizm uyg‘unligi, satira va ijtimoiy tanqid vositalarining samaradorligi masalalariga e‘tibor qaratiladi,

Kalit so‘zlar: Gulliverning sayohatlari, Jonatan Svift, fantastika, realizm, ijtimoiy tanqid, satira, fantastik obrazlar, realistik yondashuv, adabiy tahlil

Аннотация: В данной статье анализируется знаменитое произведение Джонатана Свифта «Путешествия Гулливера». Хотя в произведении с помощью элементов фантастики изображаются социальные, политические и культурные аспекты общества, авторский подход, основанный на реализме, также явно проявляется. В статье рассматриваются путешествия Гулливера по разным странам, социальные структуры и поведение людей в каждом регионе с реалистичной точки зрения. Кроме того, с помощью фантастических событий и образов освещаются критические взгляды Свифта и его размышления о человеческой природе. В статье уделяется внимание гармонии фантастики и реализма, а также эффективности сатиры и средств социального критицизма.

Ключевые слова: «Путешествия Гулливера», Джонатан Свифт, фантастика, реализм, социальная критика, сатира, фантастические образы, реалистический подход, литературный анализ

Annotation: This article analyzes Jonathan Swift’s famous work *Gulliver’s Travels*. Although the novel depicts social, political, and cultural aspects of society through elements of fantasy, the author’s approach based on realism is also clearly evident. The article examines Gulliver’s journeys to various countries, exploring the social structures and human behaviors in each region from a realistic perspective. Furthermore, through fantastic events and characters, Swift’s critical views and reflections on human nature

are highlighted. The article emphasizes the interplay between fantasy and realism, as well as the effectiveness of satire and social critique as literary tools.

Keywords: Gulliver's Travels, Jonathan Swift, fantasy, realism, social critique, satire, fantastic characters, realistic approach, literary analysis

Har bir sayohatning xayoliy holati tasvirning axloqiy ravshanligini yaratadi va har bir holatda jamiyat hayotining ba'zi jihatlarini aniq tushuntiradi. Har qaysi sayohat olamida inson dunyosi turlicha yo'llar bilan ochilgan va har bir sayohatning fantaziyasi uni kashf qilishning vizual usuli bo'lgan. Gulliverning sayohatlari irlandiyalik Jonatan Svift tomonidan yozilgan eng taniqli asar deb hisoblangan nasriy satira. U 1726-yil oktyabrda nashr etilgan va shu vaqtdan boshlab mashhurligi uni jahon adabiyotining klassikasiga aylantirdi. Muallif matnni urf-odatlar, siyosiy uslublar, shuningdek, inson tabiatiga qarshi kuchli tanqidlarni qo'shib, "sayohat hikoyalari" ni masxara qilish sifatida yaratdi. Jonatan Svift u shunday xayolga to'la hazil va hayoliylik ta'sirida, shu sababli ko'pchilik buni bolalarning ishi deb o'ylashadi. Qahramon bu hikoyaning Lemuel Gulliver, ma'lum bir sabablarga ko'ra sayohatga borishga qaror qilgan shifokor. Safarlari davomida u ajoyib sarguzashtlarni boshdan kechiradi va siz o'zingiznikidan mutlaqo farq qiladigan to'rtta o'ziga xos sivilizatsiya bilan uchrashadi. Safar talqiniga bag'ishlangan ushbu maqolada dengiz sayohati janrida qurilgan "Gulliverning sayohatlari" asarida mavjud sarguzashtlar syujetiga alohida e'tibor qaratildi. O'z davrida Angliyada mavjud bo'lgan ijtimoiy muammolar, davrning o'ziga xos xususiyatlari asarda alohida chizgilar bilan namoyon bo'ladi hamda asarda ekzotik mamlakatlar aholisi haqida gapirilib, muallif odamlarning salbiy fazilatlarini masxara qilish bilan ochib beradi. Shu bilan birga maqolada o'zbek mumtoz adabiyotimizning nodir namunasi bo'lmish Muqimiyning "Sayohatnoma"sidagi ma'lum g'oyaviy va badiiy xususiyatlar ham ochib berilgan. Mazkur asarlar o'z davri voqeligi hamda muhiti haqida bizga to'liq ma'lumot beradi. Xalqlarning ijtimoiy-falsafiy tafakkuri, madaniy-adabiy taraqqiyoti tarixida beqiyos rol o'ynagan ulug' siymolar nomi va sha'ni bugungi kunda ham muhim ahamiyatga ega

Inson tabiatining yorqin tasviri:

Sviftning "Gulliverning Sayohatlari" asarida inson tabiatining ikki tomonlama ko'rinishi mavjud. Bir tomondan, asar insonlarning narsalar va ob'ektlarga bo'lgan muhabbati, shuningdek, o'z manfaati uchun boshqalarni ekspluatatsiya qilishga moyilligini tanqid qiladi. Boshqa tomondan, Svift, insonlarni qudrat va o'z maqsadlariga erishish uchun qanday qilib o'zini aldashga, manipulyatsiya qilishga, va boshqa xalqlarga nisbatan hayotini yaxshilashga harakat qilishga undaydi.

Jonatan Sviftning "Gulliverning sayohatlari" asari nafaqat bolalar uchun mo'ljallangan sarguzasht hikoya, balki chuqur ijtimoiy va siyosiy satira

hamdir. Asarda fantastik voqealar va g'ayrioddiy mamlakatlar orqali inson tabiatini, jamiyatdagi adolatsizlik va xato qarorlarni ko'rsatadi. Shu bilan birga, Sviftning yondashuvi realizmga ham asoslangan. U Gulliverning har bir sayohatini, uchragan odamlar va mamlakatlar hayotini aniq va realistik tarzda tasvirlaydi. Masalan, Lilliput aholisi kichik bo'lishiga qaramay, ularning siyosiy intrigalari va hokimiyatga intilishlari orqali haqiqiy insoniy xususiyatlar ochib beriladi. Brobdingnagdagi katta odamlar esa kuch va axloqiy qadriyatlar bilan bog'liq tanqidiy fikrlarni taqdim etadi. Fantastik elementlar voqealarni qiziqarli qiladi, lekin ular orqali Svift real hayotdagi kamchilik va noto'g'ri qarorlarni tanqid qiladi. Shu bois asar fantastika orqali realizmni ifodalashning ajoyib namunasi sifatida qoraladi. U o'quvchiga nafaqat sarguzasht, balki jamiyat va inson tabiatini o'rganish imkonini ham beradi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, "Gulliverning sayohatlari" asari nafaqat qiziqarli sarguzasht hikoya, balki inson tabiatini va jamiyatdagi muammolarni tanqid qilishga xizmat qiladi. Jonatan Svift fantastik elementlar orqali voqealarni qiziqarli qilib tasvirlagan bo'lsa-da, ularning asosida real hayotdagi ijtimoiy, siyosiy va madaniy holatlar yotadi. Har bir mamlakat va uning aholisi orqali muallif odamlarning xohish-istaklari, kuchga intilishi va axloqiy kamchiliklarini ko'rsatadi. Fantastika va realizm uyg'unligi, shuningdek, satira vositalarining ishlatilishi asarga chuqur ma'no beradi va o'quvchiga nafaqat sarguzasht, balki jamiyatni tahlil qilish imkoniyatini beradi. Shu bois, "Gulliverning sayohatlari" asari zamonaviy o'quvchilar uchun ham dolzarb bo'lib, fantastika yordamida real hayotiy vaziyatlarni tushunishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Tatar, Muhsin. Jonatan Svift va "Gulliverning Sayohatlari" asaridagi ijtimoiy tanqid. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti, 2005.
2. Shamsiyeva, G. A. Jonatan Sviftning adabiy merosi. Toshkent: Fan, 2010.
3. Azimov, Bahrom. Jonatan Svift: Hayoti va ijodi. Toshkent: Akademnashr, 2003.
4. Mahmudov, Iskandar. Jonatan Svift va "Gulliverning Sayohatlari" asarida satira va tanqid. Toshkent: Sharq, 2011.
5. Ravshanov, S. Jonatan Sviftning "Gulliverning Sayohatlari" asarida ijtimoiy-siyosiy masalalar. Tashkent: Yangi asr avlodi, 2009
6. Nuriddinov, Sh. Adabiyotdagi satira va tanqid: Jonatan Svift misolida. Toshkent: O'zbekiston, 2007.
7. Yusuf, Jamol. Jonatan Svift va uning satira uslubi. Toshkent: Sharq, 2006.
8. Sattarov, Alisher. "Gulliverning Sayohatlari" asarida insoniyatni tanqid qilish. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti, 2015